

گزارش تحلیلی تورم اردیبهشت ماه

۸۸۷۳۰۰۶۰-۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۳۳۷۵-۸۸۷۵۳۳۷۶-۲۱ (+۹۸)

۸۸۷۵۳۳۷۶ .info@bcr.ir ۲۱ (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان احمد قصیر، کوچه ششم، پلاک ۸، طبقه ۳، واحد ۳

این گزارش بر اساس داده‌های رسمی و معتبر تهیه شده است و شامل تحلیل‌های کارشناسی دقیق می‌باشد تا تصویری شفاف از وضعیت اقتصادی ارائه دهد.

تهیه و تدوین گزارش

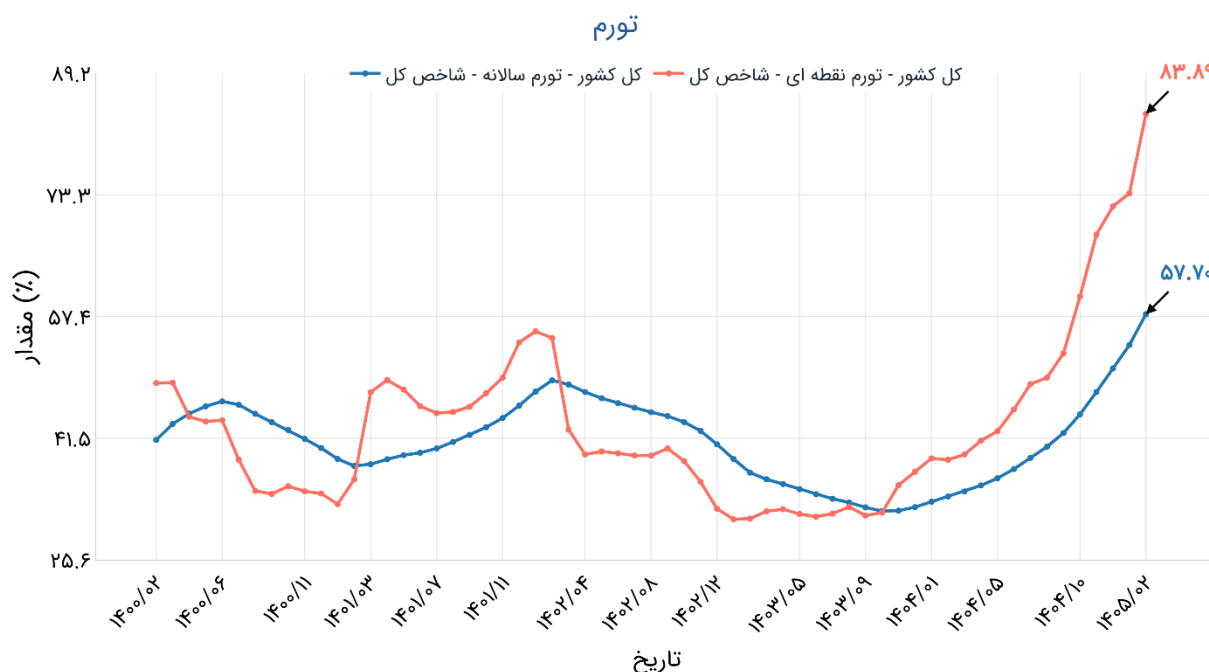
• تیم کارشناسی اقتصادی: محسن امینی، علی آقانصیر

نظارت و تایید نهایی

• مدیر مطالعات کلان و جمع‌آوری داده: نسرین باقری

تهیه شده در واحد مطالعات کلان شرکت رتبه بندی اعتباری برهان

بررسی داده‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در اردیبهشت ۱۴۰۵ حاکی از بروز یک شوک قیمتی شدید و بازگشت شتابان فشارهای تورمی به اقتصاد کلان است. برخلاف افت نسبی شتاب تورم ماهانه در فروردین ماه، داده‌های اردیبهشت نشان‌دهنده گسست کامل لنگرهای تورمی و ثبت رکوردهای بی‌سابقه در سری زمانی اخیر است. عبور تورم نقطه‌به‌نقطه از مرز ۸۳ درصد و نزدیک شدن تورم ماهانه به سطح ۹ درصد، نشان می‌دهد که ریسک‌های مطرح‌شده در گزارش پیشین مبنی بر «شکل‌گیری هسته سخت تورمی» و «تثبیت انتظارات در سطوح بالا» به‌طور کامل محقق شده است. این سطح از نوسانات قیمتی، ریسک‌های سیستماتیک اقتصاد را به شدت افزایش داده و چشم‌انداز ثبات اقتصاد کلان را با چالش‌های جدی مواجه می‌سازد.

شاخص کل (CPI): ۶۱۹.۵۷، تغییر ماهانه شاخص +۵۰.۲۴ واحد

تورم ماهانه: ۸.۸۳٪، ۳.۸۵ واحد درصد نسبت به ماه قبل، افزایش یافت

تورم نقطه به نقطه: ۸۳.۸۹٪، افزایش ۱۰.۳۷ واحد درصد نسبت به ماه قبل

تورم سالانه (۱۲ ماهه): ۵۷.۷۰٪، افزایش ۴.۰۱ واحد درصد نسبت به ماه قبل

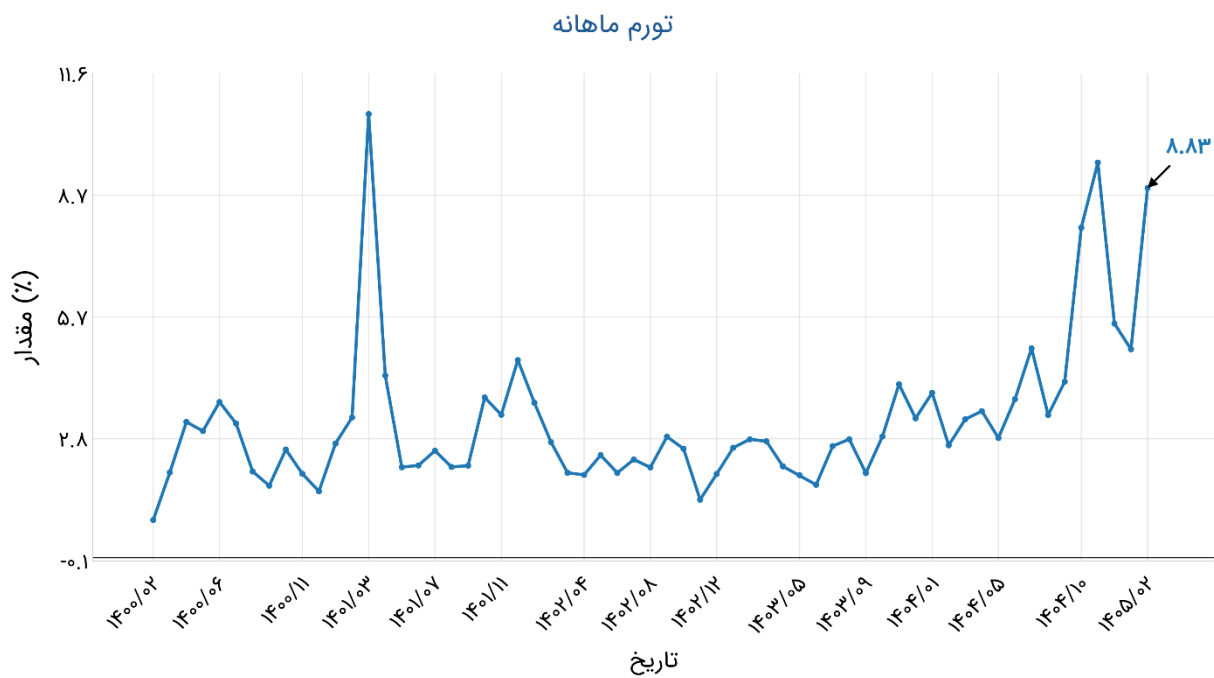
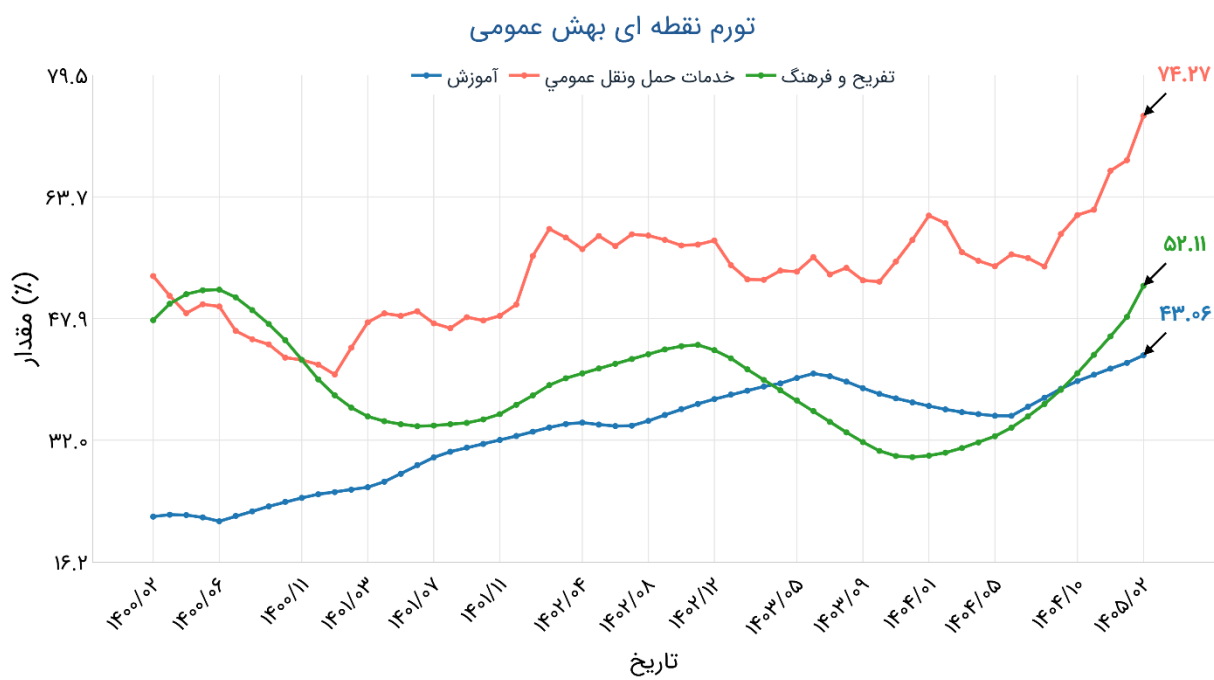

تورم سالانه: نرخ تورم سالانه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۵، با تداوم روند صعودی خود، از ۵۳.۶۹ درصد در ماه قبل به ۵۷.۷۰ درصد رسید. این افزایش ۴.۰۱ واحد درصدی، بازتاب‌دهنده انتقال شوک‌های قیمتی ماه‌های اخیر (به‌ویژه زمستان ۱۴۰۴ و اردیبهشت ۱۴۰۵) به میانگین بلندمدت است. روند این شاخص از اواسط سال ۱۴۰۳ به‌طور مستمر صعودی بوده و اکنون در بالاترین سطح دوره مورد بررسی قرار دارد.

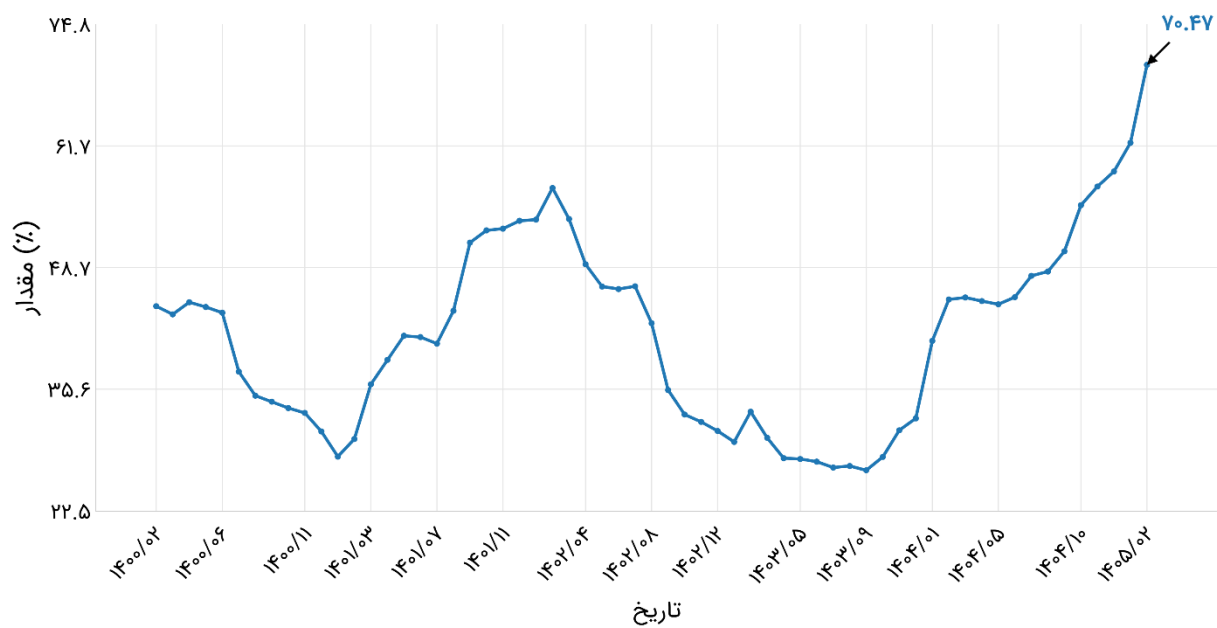
تورم نقطه‌ای: شاخص تورم نقطه‌ای که نمایانگر تغییرات سبد مصرفی خانوار نسبت به اردیبهشت سال گذشته است، با یک صعود خیره‌کننده از ۷۳.۵۲ درصد در فروردین‌ماه به ۸۳.۸۹ درصد در اردیبهشت ۱۴۰۵ افزایش یافته است. این جهش ۱۰.۳۷ واحد درصدی در تنها یک ماه، نشان می‌دهد که سطح عمومی قیمت‌ها نسبت به سال گذشته بیش از ۸۳ درصد رشد داشته است. روند این متغیر کاملاً صعودی و پرشتاب ارزیابی می‌شود و فاصله گرفتن شدید آن از تورم سالانه، فشار مضاعفی را بر میانگین‌های بلندمدت وارد خواهد کرد.

تورم ماهانه: نرخ تورم ماهانه در اردیبهشت ۱۴۰۵ با یک جهش قابل توجه به سطح ۸.۸۳ درصد رسیده است. این متغیر که در فروردین‌ماه معادل ۴.۹۸ درصد ثبت شده بود، افزایشی معادل ۳.۸۵ واحد درصد را تجربه کرده است؛ به عبارتی، سرعت رشد قیمت‌ها در یک ماه، حدود ۷۷ درصد نسبت به ماه قبل افزایش یافته است. این سطح از تورم ماهانه، یکی از بالاترین مقادیر ثبت‌شده در ۲۴ ماه گذشته بوده (تنها پس از رکورد ۹.۴۳ درصدی بهمن ۱۴۰۴) و نشان‌دهنده هجوم تقاضا یا تخلیه شوک‌های هزینه در سمت عرضه است.

شاخص کل قیمت مصرف‌کننده (CPI): سطح شاخص کل از عدد ۵۶۹.۳۳ در فروردین‌ماه به ۶۱۹.۵۷ در اردیبهشت‌ماه ارتقا یافته است (افزایش ۵۰.۲۴ واحدی). عبور این شاخص از مرز ۶۰۰ واحد، تصویری روشن از افت شدید و مستمر قدرت خرید پول ملی ارائه می‌دهد.

بهداشت و درمان

بحران زنجیره تامین: عامل مسلط بر تورم اردیبهشت‌ماه، شوک منفی عرضه است. محاصره دریایی باعث افت شدید موجودی انبارها در بخش کالاهای وارداتی، واسطه‌ای و مواد اولیه تولید شده است. این کمیابی فیزیکی، قیمت‌ها را مستقل از متغیرهای پولی، با فشار هزینه و فشار تقاضای احتیاطی مواجه کرده است.

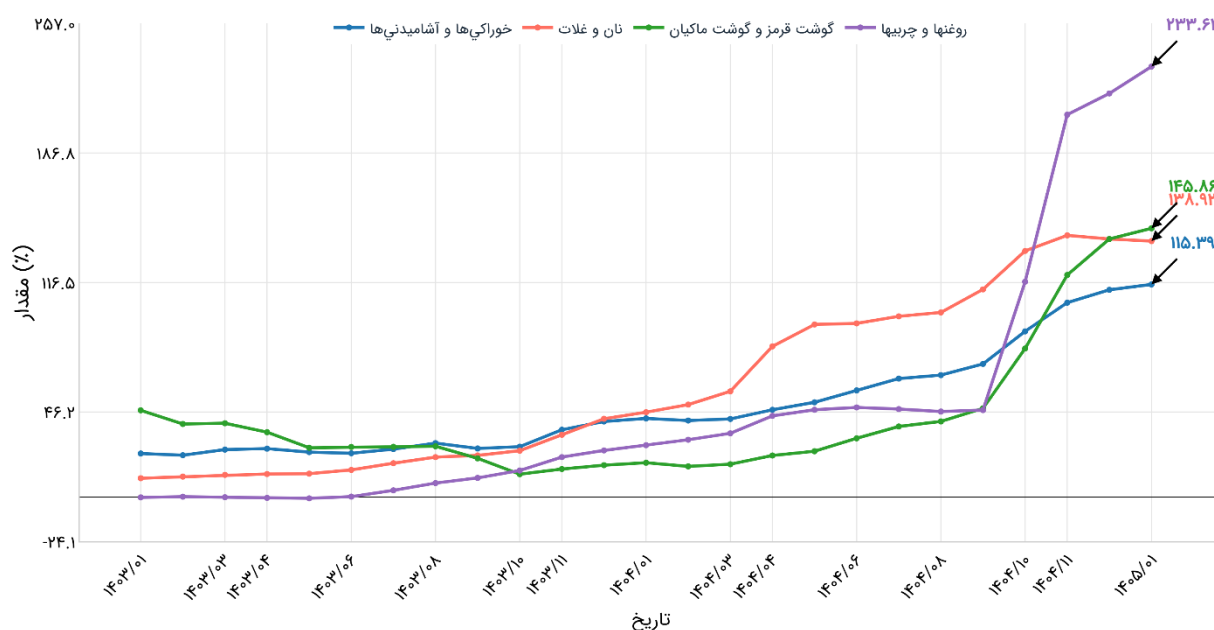
تغییر رفتار مصرف‌کننده و انتظارات تورمی: در شرایط جنگی و محدودیت‌های تجاری، رفتار کارگزاران اقتصادی از حالت مصرف عادی به «تقاضای احتیاطی و ذخیره‌سازی» تغییر یافته است. این هجوم نقدینگی به سمت بازارهای کالایی برای حفظ ارزش دارایی و تامین نیازهای آینده، سرعت گردش پول را افزایش داده و به تورم ماهانه ۸.۸۳ درصدی منجر شده است.

ریسک‌های مالی و تامین مالی دولت: با توجه به شرایط جنگی آغاز شده از اسفندماه، هزینه‌های جاری و دفاعی دولت به شدت منبسط شده است. در سوی مقابل، کاهش درآمدهای گمرکی و صادراتی ناشی از محاصره دریایی، ناترازی بودجه را تعمیق کرده است. این شرایط، ریسک پولی‌سازی کسری بودجه را به عنوان یک محرک پنهان اما قدرتمند برای تورم ماه‌های آتی به شدت بالا برده است.

تخلیه اثرات ارزی: محدودیت در دسترسی به منابع ارزی و اختلال در حوالجات تجاری، نرخ ارز موثر برای واردات را به شدت افزایش داده است که اثر این شوک ارزی اکنون در شاخص بهای مصرف‌کننده در حال تخلیه شدن است.

اثرات سرریز ناترازی‌ها: تداوم این روند پرنوسان، فرضیه استمرار رشد کل‌های پولی (به‌ویژه پول و نقدینگی) جهت تامین کسری‌های ساختاری را تقویت می‌کند. عدم تناسب میان رشد بخش واقعی اقتصاد و رشد نقدینگی، مستقیماً در شاخص‌های تورمی اردیبهشت‌ماه انعکاس یافته است.

تورم نقطه ای خوراکی‌ها

افق پیش‌رو

داده‌های اردیبهشت ۱۴۰۵ تایید می‌کند که اقتصاد در یک مارپیچ تورمی با شدت بالا قرار گرفته است. شکاف عمیق میان تورم نقطه‌ای (۸۳.۸۹ درصد) و تورم سالانه (۵۷.۷۰ درصد) از منظر تحلیلی به این معناست که تورم سالانه در ماه‌های آتی پتانسیل بالایی برای تداوم روند صعودی دارد تا خود را با تورم نقطه‌ای همگام سازد. چشم‌انداز متغیرهای تورمی در مقطع کنونی، بیش از آنکه به سیاست‌های پولی متعارف بانک مرکزی وابسته باشد، به تحولات ژئوپلیتیک و انتظارات تورمی گره خورده است. از منظر ریسک اعتباری، این شرایط به معنای افزایش شدید هزینه‌های تامین مالی برای بنگاه‌های اقتصادی، افت حاشیه سود واقعی شرکت‌ها به دلیل رشد هزینه‌های نهاده‌های تولید، و کاهش ظرفیت بازپرداخت بدهی‌ها در بخش خانوار است. در صورت عدم مداخله موثر سیاست‌گذار از طریق انضباط شدید مالی و پولی، ریسک تثبیت تورم در سطوح به عنوان اصلی‌ترین تهدید برای ثبات اقتصاد کلان در ماه‌های پیش‌رو ارزیابی می‌شود.